

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1870

Vragen van de leden **Van Weerdenburg**, **De Roon** en **Markuszower** (allen PVV) aan de ministers voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, van Buitenlandse Zaken en van Justitie en Veiligheid over *de financiering van een aanval op onafhankelijke Israëlische rechtspraak* (ingezonden 15 februari 2019).

Antwoord van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken), mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid (ontvangen 15 maart 2019).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Nederland financiert aanvallen op onafhankelijke Israëlische rechtspraak»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat Nederland nauw betrokken is geweest bij een rapport van het omstreden B'Tselem en deze ook heeft gefinancierd? Zo ja, hoeveel geld heeft dat exact gekost?

Antwoord 2

B'Tselem is een gerenommeerde Israëlische mensenrechtenorganisatie die steun ontvangt uit Israël en daarnaast ook internationaal door verschillende (EU) landen wordt gefinancierd. De Nederlandse bijdrage aan B'Tselem bedroeg in 2018 € 176.000. Deze bijdrage is toegekend op basis van een strategisch werkplan met verschillende activiteiten, dat past binnen de doelstelling van de organisatie om een einde te maken aan de Israëlische bezetting. Dit sluit aan bij de Nederlandse inzet voor de verwezenlijking van de twee-statenoplossing. B'Tselem kon dit bedrag naar eigen inzicht gebruiken, mits de activiteiten aansloten bij het strategische werkplan en de Nederlandse beleidsdoelstellingen.

Verantwoordelijkheid voor de opname van het onderzoek naar het Israëlische Hoogerechtshof in het strategisch werkplan, de uitvoering ervan en

¹ CIDI, Nederland financiert aanvallen op onafhankelijke Israëlische rechtspraak, gepubliceerd op 11 februari 2019 <https://www.cidi.nl/nederland-financiert-aanvallen-op-onafhankelijke-israelische-rechtspraak/>

rapportage van de bevindingen, ligt bij B'Tselem. Er is geen sprake geweest van inhoudelijke sturing door Nederland. In 2018 bedroeg het totale budget van B'Tselem € 2,3 miljoen. Nederland droeg dus 7,6% van het budget bij. De rest van het geld is afkomstig van andere donoren, VN-organisaties, EU, mensenrechtenfondsen, familiefondsen en private donoren.

Vraag 3

Klopt het dat het doel en de conclusies uit het rapport van B'Tselem vooraf zijn vastgesteld dan wel gestuurd zijn door het Ministerie van Buitenlandse Zaken? Zo ja, hoe is dat precies gebeurd?

Antwoord 3

Nee. De onderzoeksdoelen zijn van tevoren door B'Tselem opgesteld, en de conclusies zijn door B'Tselem getrokken op basis van het uitgevoerde onderzoek. Nederland heeft op geen enkele manier op voorhand, of tijdens de uitvoering van het onderzoek sturing gegeven aan onderzoeksdoelen of conclusies. Zie ook het antwoord op vraag 2.

Vraag 4

Worden er ook vergelijkbare onderzoeken naar Palestijnse rechtsprekende organen door Nederland gefinancierd? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Nederland steunt de *Independent Commission for Human Rights* (ICHR), die als een ombudsman opereert door de mensenrechtensituatie in de Palestijnse gebieden te monitoren. Deze organisatie onderzoekt de mate waarin de uitvoerende, wetgevende en rechterlijke organen, publieke en private instituties en detentie instellingen mensenrechten respecteren, en publiceert hierover een jaarlijks rapport voor de Palestijnse samenleving en internationale gemeenschap. Bovendien levert ICHR ook input aan de VN over de naleving van mensenrechtenstandaarden door de Palestijnse Autoriteit en Hamas.

Daarnaast ondersteunt Nederland de Palestijnse NGO «Musawa» die een kritische monitoringfunctie vervult ten aanzien van de Palestijnse justitiesector.

Vraag 5

Heeft u ervan kennisgenomen dat in het «appraisal document» voor de toekenning van de subsidie aan B'Tselem wordt gerept over een «politiek klimaat gedomineerd door rechtse politici en sterke invloed van de nederzettingenbeweging»? Waarom worden dergelijke kwalificaties bij een beoordeling nodig geacht? Bent u van mening dat dit relevante gezichtspunten zijn voor het toekennen van subsidie? Zo ja, waarom?

Antwoord 5

Ja, dat is relevante informatie voor de beoordeling van de projectaanvraag. Het is gebruikelijk om de context te beschrijven waarin een organisatie die financiering vraagt diens beoogde activiteiten gaat uitvoeren. Dit kan namelijk van invloed zijn op de uitvoering van het project en de beoogde resultaten, aan de hand waarvan na afloop tevens de effectiviteit van de financiering wordt beoordeeld. In dit geval wordt daarom de huidige politieke context in acht genomen.

Vraag 6

Waarom acht Nederland zich gerechtigd om zich te mengen in de interne aangelegenheden van een bevriende democratische rechtsstaat, notabene de enige democratische rechtsstaat in het Midden-Oosten?

Antwoord 6

Er is hier geen sprake van ongeoorloofde inmenging door Nederland. Het betreft een Israëliëse organisatie die op basis van een feitenanalyse tot een eigen conclusie komt over de rol van een belangrijk Israëliësch instituut, het Hooggerechtshof. De Nederlandse steun aan B'Tselem sluit aan bij het Nederlandse beleid gericht op de bevordering van een onafhankelijk maatschappelijk middenveld. Lokale maatschappelijke organisaties vervullen een belangrijke rol in de bevordering van open, vrije en inclusieve samenle-

vingen. Ruimte voor het maatschappelijk middenveld is een essentieel onderdeel van een goed functionerende democratische rechtstaat. De steun aan B'Tselem is tevens conform de motie Sjoerdsma c.s. over steun aan mensenrechtenorganisaties in Israël d.d. 14/06/2016 (Kamerstuk 23 432, nr. 425).

Het rapport analyseert juridische uitspraken met betrekking tot de sloop van Palestijnse huizen en eigendommen op de Westelijke Jordaanoever. Op grond van het internationaal recht erkennen Nederland en de EU de Israëlische soevereiniteit over de sinds juni 1967 door Israël bezette gebieden niet, en beschouwen zij deze gebieden niet als een onderdeel van het Israëlisch grondgebied.

Vraag 7

Deelt u de mening dat dergelijk politiek activisme gericht tegen Israël en het ondermijnen van de onafhankelijke rechtspraak in Israël door de Nederlandse overheid ongewenst is? Bent u van plan een einde te maken aan dergelijke praktijken? Zo nee, waarom niet?

Vraag 8

Deelt u de mening dat met deze financiering Nederland de onafhankelijke rechtspraak in een verdragsstaat ondermijnt? Zo nee, waarom niet?»

Antwoord 7 en 8

Het kabinet ziet dit niet als ondermijnen van de onafhankelijke rechtspraak. B'Tselem stelt met redenen omkleed dat het de Israëlische verplichtingen onder internationaal recht anders interpreteert dan het Israëlische Hoogge-rechtshof. Daarmee maakt het gebruik van de vrijheid van meningsuiting, zoals die ook in Israël geldt.